

apart gaat opnoemen wordt de lijst uiteraard al gauw lang, maar afgezien daarvan ... het is een levendige boel. Bijen, hommels, spinnen vlinders en libellen scoren allemaal boven de 80%. Terecht merkte een van u op dat in dit rijtje de spin niet thuishoort, omdat een spin geen insect is. Een selectie van de dieren die u zelf aangaf: zweefvliegen, wespen, pissebedden, muggen, vliegen, kolibrievlinders, krekels, lieveheersbeestjes, juffers, sprinkhanen, mieren, wantsen.

Meer dan de helft (57,3%) heeft, misschien wel logisch gezien de vorige antwoorden, een insectenhotel.

De laatste vraag in dit mini-onderzoek ging over uw waarnemingen van andere dieren. Zijn er nog andere dieren rond uw huis die u opmerkelijk vindt? Een voorwaarde is dan wel dat die dieren opgemerkt worden. Een enkeling geeft toe niet te weten of er nog meer dieren zijn. Uit de overige reacties kunnen we rustig concluderen dat er nog veel meer leeft dan wat vogels en insecten. Natuurlijk is het sterk afhankelijk van de plek waar de tuin ligt. Niet iedereen zal reëen in de tuin aantreffen. Veel mensen noemen egels en verschillende soorten muizen (of specifiek: bosmuis, huismuis, huisspitsmuis). Ook katten, al dan niet van de burens zijn opmerkelijk. Hoe leuk is het om een bunzing of een eekhoorn te zien! Vleermuizen in de zomer en bij een van u zelfs een paar keer in de winter in huis "... *waarschijnlijk via de spouw*". Fazanten, uilen, mollen. En wat te denken van deze regel? "*Minstens 10 soorten slakken, helaas geen egels ...*". Daar zit een heel verhaal achter, net als de volgende "... *sinds vorig jaar hebben er gierzwaluwen gebroed in de nestkastjes, die de Woningstichting na een renovatie van de woningen heeft opgehangen. Heel bijzonder om te zien hoe ze scheerlings langs de nestkastjes vliegen*". Wat een tuin moet dat zijn waarin je een waterral of een ijsvogel als tuinsoort kan noteren! IJsvogeltuinen, daar waren er meer van. Stelt u zich de tuin voor met "... *zwanen, fazanten, konijnen hazen, etc. etc.*"! Wat een schouwspel moet dat zijn, al die et cetera's. Ook het niet-waarnemen van dieren werd opgemerkt: "*eigenlijk het ontbreken van huismussen, alleen af en toe een heggenmus*".

Iedereen die heeft bijgedragen aan dit tuinonderzoekje wil ik hartelijk bedanken. Er wordt door velen van u blijkbaar met volle teugen gewerkt aan en genoten van de natuur om u heen. Voor de mensen die tot nu toe nog niet zo veel hebben opgemerkt in hun tuin volgt hier de belangrijkste conclusie die we kunnen trekken uit dit onderzoekje:

De één ziet veel, de ander minder, misschien kan de tuin diervriendelijker gemaakt worden of misschien moeten we wat vaker naar buiten kijken. De dieren zijn er vaak wel, we moeten ze vaak nog leren zien. Het draait tenslotte allemaal om "Doe-Het-Zelf".

De groene specht: soort van het jaar 2018

door Theo Briggeman

Voor het jaar 2018 heeft onze afdeling gekozen voor de groene specht.

Groene spechten zijn standvogels van open loofbossen, parken en houtsingels. Op Voorne komt hij ook in de duinen voor. Meestal broedt hij in een zelfgehakt hol in een oude loofboom. Zijn voedsel bestaat hoofdzakelijk uit mieren, vooral rode bosmieren. Het voedsel wordt meestal op de grond verzameld. Opvallend kenmerk is zijn lachende roep. In tegenstelling tot andere spechten roffelt de groene specht niet tot nauwelijks (Vogelbescherming.nl).

De groene specht is een forse vogel, die een golvende vlucht heeft. Hij is hoofdzakelijk groen van kleur met een opvallende rode kruin en een zwarte vlek rondom het oog. Mannetjes hebben ook nog een rode vlek onder het oog. Bij vrouwtjes is deze vlek zwart. Ze hebben een forse, grijze, dolksnavel. Jonge vogels zijn flink (groen- grijs) gevlekt, over het hele lichaam.

De groene specht is een echte grondspecht. Hij zit vaak op de bodem of in het gras, op zoek naar mieren. Om mierennesten te bereiken graaft hij soms wel gaten van een halve meter diep. Ook zet hij zijn geheime wapen in: een tong die wel tien centimeter kan worden uitgestoken. Op die manier worden larven en cocons met de kleverige tong uit het nest gelikt (Nature Today 31 mei 2016).

groene specht

Ze broeden in de periode maart-juni. Ze hebben maar één legsel met zo'n 4-6 eieren. Ze broeden er 14-16 dagen op. De jongen blijven ongeveer 23-27 dagen in het nest. Na het uitvliegen blijft de familie nog 3-7 weken bij elkaar. De groene specht is vaak 's ochtends waar te nemen als hij zijn lachende roep laat horen.

De soort is slecht bestand tegen strenge winters. Hij heeft dan te weinig voedsel. Mede als gevolg van de relatief milde winters van de afgelopen jaren gaat het de laatste jaren beter met de groene specht. Sovon heeft de soort eind 2017 van de rode lijst gehaald.

Op ons eiland is de groene specht een wat onderbelichte soort. Hij staat weinig in de belangstelling.

In het westen van het land beperkte hij zich in de jaren tachtig nagenoeg geheel tot het duingebied (Randstad en Broedvogels, 1981). De soort was volgens de toenmalige broedvogelatlas een vrij schaarse tot talrijke broedvogel. Voor het hele duin- en kustgebied van Voorne spreken Marquenie en Velthuizen voor de periode medio 1970 tot begin jaren tachtig van 38 broedparen (Mededeling 30 van de VWG van de KNNV Voorne). Strypemonde kende in 1976 en 1977 6 territoria (Briggeman, 1976/1977).

Uit tellingen van Natuurmonumenten in een flink deel van Voornes Duin in 2015 bleek dat hier 15 territoria werden vastgesteld. In 2009 ging het hier veel minder goed (6 territoria), terwijl in 2003 er sprake was van 11 territoria. Daar waar sprake is van ouder wordend loofbos, zoals op Strypemonde, het oostelijk deel van het Breede Water en het Quackjeswater, is de toename in 2015 het sterkst geweest. Volgens de voorlopige resultaten van de Vogelatlas 2017 komt de groene specht zowel op Voorne als Putten als broedvogel voor. In de winter is dat ook het geval, maar dan in mindere mate. Precieze aantallen zijn (nog) niet uit deze gegevens te destilleren.

De indruk bestaat dat de soort ook nu nog toeneemt, maar zeker weten doen we dat niet. Eén strenge winter kan dat al weer anders doen zijn. Reden genoeg om de soort eens wat verder te onderzoeken. Breidt de groene specht zich nog steeds uit, gebeurt dat alleen in het duingebied met aanpalende landgoederen of ook elders op het eiland? Zo ja, waar is dat dan het geval, en in welke biotopen? Komt de soort ook in de herfst en in de winter bij ons voor, in dezelfde biotopen? Is er sprake van dispersie? Vragen die we in dit project met behulp van uw waarnemingen verder willen beantwoorden. Daartoe hebben we een digitaal meldingsformulier ontworpen, dat op de website van onze afdeling is te vinden en daar ingevuld kan worden. Wij willen u vragen uw waarnemingen het gehele jaar door te geven. In 2019 zullen we in ons tijdschrift verslag doen van onze bevindingen.

Voor nadere opmerkingen en vragen: tbriggeman@upcmail.nl

Literatuur

Briggeman, Th.M. (1976/1977), *De vogels van Strypemonde in 1976/1977*. NJN afdeling Voorne. Brielle.

Hoekstein, M. (2015), *Broedvogels van Voornes Duin in 2015*. *Het Zeeuws Alternatief*, Goes. *Nature Today* (2016), *Groene Specht doet het goed*. *Vogelbescherming Nederland*.

Marqenie, J.G.M. en Velthuisen, A.A. ((1984), *Vogels van de duinen en kust van Voorne*, *Het Vogeljaar* 32, blz. 245-251.

Vogelbescherming.nl, de groene specht.

Vogelwerkgroep Avifauna West-Nederland (1981), Randstad en Broedvogels. Tilburg.

Doe het zelf fotografie

door Jos Schreiner

Mijn vrouw Debby en ik genieten al lange tijd van al het mooie wat de natuur te bieden heeft. Een aantal jaren geleden zijn we meer gaan fotograferen, om later nog eens na te kunnen genieten. Het genietmoment nogmaals te kunnen beleven. Waar Debby vaak eerst staat te genieten van het moment, pak ik gelijk de camera, maak ik foto's en geniet ik er, als het moment nog niet voorbij is, daarna van. Ik houd vooral van het vastleggen van vogels in de vlucht of in actie, Debby van de mooie details in de natuur.

De grootste kick krijgen we niet alleen van het op de foto krijgen van het onderwerp, maar van het hele plaatje. Mooi licht, mooie details. Maar vooral ook van de onverwachte ontmoetingen. Zoals die zeearend die ineens vanuit het niets over je heen komt, of een visarend die besluit dat het water waar je langsloopt wel erg aantrekkelijk is om te gaan vissen.

We zijn ooit begonnen met een compact camera, een Fuji Finepix S8000. Een camera met 18x optische zoom. Overigens maakt deze camera, die we nog steeds hebben, geweldige macro foto's. Maar ja, op een gegeven moment loop je tegen beperkingen aan en wil je weer iets beters, iets wat sneller focust en meerdere foto's achter elkaar maakt. Toen heb ik van iemand een Canon 450D met een aantal bijpassende lenzen overgenomen. Ook hiervan heb ik weer heel veel plezier gehad en heb ik er vele duizenden foto's mee geschoten. Echter, na verloop van tijd wilde ik weer iets beters.

De materialen waar we nu mee fotograferen zijn voor mij: Canon 7D & hoofdzakelijk de 100-400 L-lens. Voor Debby: Nikon Coolpix P900 en haar Sony mobiele telefoon. De Canon en de L-lens hebben een snelle scherpstelling. Bewegende objecten kunnen zo mooi worden vastgelegd. Het gewicht van de combinatie zal voor veel mensen toch wel een probleem zijn. Het is zo'n beetje het uiterste waarmee door mij vanuit de hand gefotografeerd kan worden en waar je de hele dag mee kunt sjouwen.